

COMERȚUL EXTERIOR AL ROMÂNIEI INTERBELICE. DATE STATISTICE

FOREIGN TRADE OF INTERWAR ROMANIA

Prof. Simona-Elena BĂLAN¹

Abstract: *Although after the First World War Romania doubled its area, the economic situation was quite difficult, the economy returning to the situation from 1914 only in 1925. Immediately after the war, the state would intervene directly in foreign trade, accepting export in compensation and banning exports of food of basic necessities. As the main instrument of trade policy, the Customs Tariff of Romania was revised in 1921, 1924, 1927 and 1929. Grain exports, which had the largest share in the trade balance, benefited from state aid. Between 1931 and 1939, the state controlled foreign trade, promoting and supporting exports by introducing export premiums by product category, a measure to cover the lack of currency in the context of the payment of foreign debt.*

Keywords: *foreign trade, customs tariffs, protectionism, economic balance, economic crisis*

Marea Unire a reprezentat un moment în care România a cunoscut o serie de modificări majore, precum: dublarea suprafeței țării, extinderea suprafeței arabile la 14, 6 milioane ha (de la 6,6 milioane ha), triplarea suprafeței împădurite de la 2,5 milioane ha la 7,3 milioane ha, întărirea potențialului industrial și a rolului industriei în economie, creșterea puterii de absorbție a pieței interne, înglobarea unei rețele de căi ferate de circa 11.000 km (plus 660 km de cale ferată îngustă).² Situația economică era însă destul de grea imediat după război, inflația era maximă, producția era scăzută, infrastructura distrusă de război, economia revind la situația din 1914 abia în 1925.³

Imediat după război, statul va interveni direct în comerțul exterior, acceptând exportul în compensație și interzicând exporturile de alimente de primă necesitate.

Ca principal instrument al politicii comerciale, Tariful Vamal al României a fost revizuit în 1921 și 1924, și prevedea la importuri taxe vamale de 5-10%, aplicabile tuturor țărilor care beneficiau, în mod reciproc, de clauza națiunii celei mai favorizate, pentru celelalte țări aceste taxe fiind de 3 până la 5 ori mai mari. Acest tarif a fost din nou revizuit în 1927, nivelul general fiind majorat în concordanță cu deprecierea leului.⁴ În 1929, cu puțin timp înainte de debutul crizei economice, are loc

¹ Profesor discipline economice la Liceul „Vasile Conta” Târgu-Neamț.

² Vlad Georgescu, *Istoria românilor de la origini până în prezent*, Editura Humanitas, București, 1995, p. 207.

³ *Ibidem*, p. 216-217.

⁴ A fost numit și Tariful Manoilescu; În lucrarea sa fundamentală (*Théorie du protectionnisme et de l'échange international*, Ed. Giard, Paris, 1929), Mihail Manoilescu menționează, în acest sens, că teoria protecționismului a fost gândită, nu din dorința scrierii vreunui program, ci în cadrul frământărilor sale de a da o fundamentare cât mai solidă noului tarif vamal pe care îl elabora în cadrul Ministerului Finanțelor, prin constituirea unui sistem teoretic al acestuia, indiferent de concluziile practice care ar

o nouă modificare a tarifului vamal⁵ cu un caracter protectionist al domeniului agricol și industriei alimentare.⁶

Exporturile de cereale, care dețineau ponderea cea mai mare în balanța comercială au beneficiat de ajutor din partea statului și în condițiile în care în 1929, prețul acestora s-a prăbușit ajungând la mai puțin de jumătate, statul reducând treptat taxele vamale la exporturile de cereale, acestea fiind eliminate definitive în 1931.⁷

În perioada 1931-1939, statul a controlat comerțul extern, promovând și susținând exporturile prin introducerea de prime de export pe categorii de produse, o măsură pentru acoperirea lipsei de valută, în contextul plății datoriei externe. Primele pentru export au fost susținute din fondul special creat în 1934.⁸ Un rol în sprijinirea exporturilor de cereale l-a avut Banca pentru industrializarea și valorificarea produselor agricole, banca înființată în 1938, cu o participare de 50% a statului la capitalul acesteia.⁹

Pentru perioada 1920-1940, exporturile românești s-au cifrat la 440,3 mld. lei, iar importurile la 400 mld. lei, realizându-se un excedent comercial total de peste 40 mld. lei.

În perioada 1921-1925 se remarcă scăderea exporturilor tradiționale, iar după Marea Criză scăderea comerțului extern nu a mai fost recuperată. Potrivit aprecierilor lui Gheorghe Dobre, în anii 1929-1937, „prăbușirea și respectiv revenirea comerțului exterior românesc au avut loc la cote inferioare, respectiv superioare celor înregistrate în aceeași perioadă de timp de comerțul exterior total pe plan mondial și european.”¹⁰ Dacă analizăm datele, vom observa că exporturile au scăzut mult mai puțin decât media mondială în perioada 1931-1936, au crescut în 1937 și s-au prăbușit în 1938.¹¹

Așadar, ca urmare a crizei, România nu mai era o economie de export, cum fusese până la 1914, ci încerca să-și asigure dezvoltarea pe resursele interne.

decurge de aici; Cosmin Stoica, Ana-Maria Marinoiu, *Politica vamală*, Editura Prouniversitaria, București, 2009, p. 47.

⁵ Prin aplicarea tarifului vamal „Madgearu”, se aveau în vedere protecția producției agricole, apărarea intereselor consumatorilor, coordonarea intereselor industriei cu ale agriculturii (Virgil Madgearu, *Evoluția economiei românești după războiul mondial*, Editura Științifică, București, 1995, p. 166).

⁶ Constantin Fota, *Integrarea României în Uniunea Europeană*, Editura Universitaria, Craiova, 2008, p. 14.

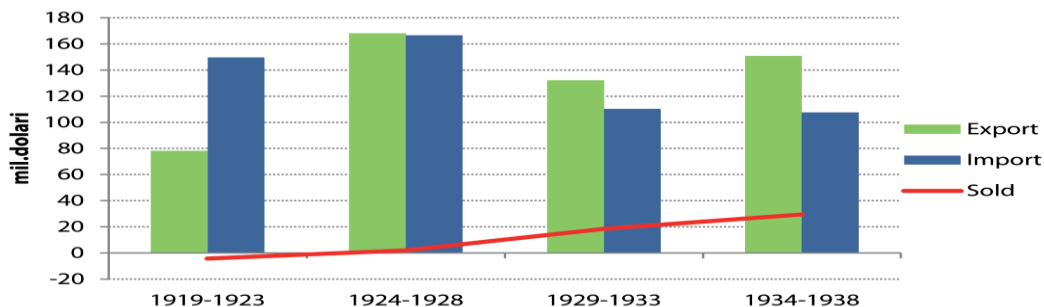
⁷ Victor Axenciuc, *Produsul Intern Brut al României. 1862 – 2000*, Vol. I, Editura Economică, București, 2012, p. 123.

⁸ Constantin Fota, *op. cit.*, p. 16.

⁹ Banca Națională a României, *Viața și opera lui Mitiță Constantinescu*, „Restitutio”, nr. 4, martie, 2004, p. 32.

¹⁰ Gheorghe Dobre, *Comerțul exterior al României interbelice. Cercetări istorico-economice*, București, 1987, p. 92.

¹¹ Georgescu-Roegen, 1997, pp. 67-68.

Tabel 1. Evoluția exportului, importului și soldului balanței comerciale – valori medii în perioada 1919 - 1938¹²

În perioada interbelică partenerii externi au cunoscut schimbări. Dacă în 1919, principalul partener de export era Cehoslovacia, cu 21,3%, în 1938, Germania era principalul partener, cu 30% din exporturi, poziție întărită ulterior prin Tratatul economic româno-german din 1939. Deși în cei mai mulți ani din perioada interbelică România a realizat excedente comerciale, din cauza diferențelor structurale în privința exporturilor, respectiv importurilor, raportul între prețul mediu pe tonă la export, respectiv import, era total nefavorabil României.¹³

Pondere export	%											
	1919	1920	1923	1924	1925	1928	1929	1930	1933	1934	1935	1938
Cehoslovacia	21,3	4,1	4,4	9,3	9,4	5,9	6,2	7,0	4,8	5,4	5,9	9,6
Ungaria	11,2	1,5	12,5	14,6	11,8	12,2	11,1	7,5	4,0	5,5	7,9	5,1
Franța	10,2	4,0	10,6	6,3	5,7	4,8	4,5	6,9	12,4	9,7	4,1	4,7
Anglia	0,0	6,5	4,8	5,8	8,1	5,9	6,4	11,3	15,4	10,0	9,6	11,1
Germania	0,0	1,2	7,3	5,7	8,5	18,3	27,6	18,8	10,6	16,6	16,7	26,5

Tabel 2. Principalele țări partenere la export¹⁴

Conform tabelului de mai sus putem observa că, dacă în 1919, principalul partener era Cehoslovacia, cu 21,3%, iar în perioada premergătoare crizei, Ungaria, vedem Germania cu ponderea cea mai mare în 1928-1929, pentru ca în 1938, aceasta să reprezinte 26,5% (combustibil, cereale, animale vii, lemn) și Anglia cu 11,1% (combustibil, cereale și produse alimentare, animale) din ponderea exportului.

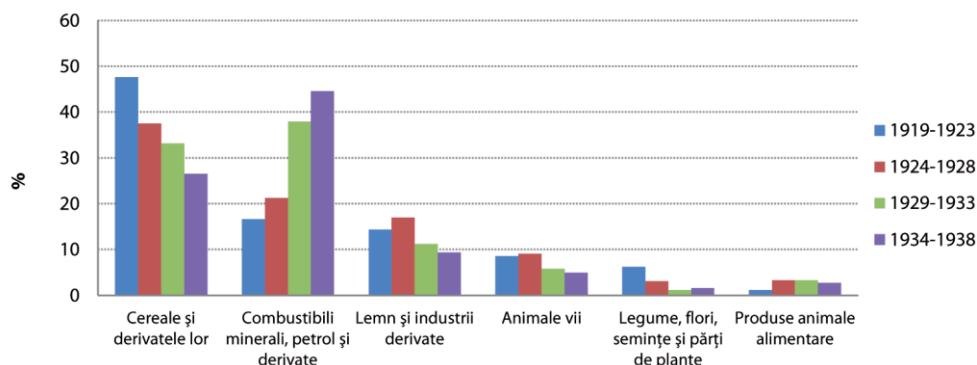
Deși în perioada interbelică economia a înregistrat unele progrese și implicit structura comerțului s-a diversificat, exporturile au rămas să fie dominate de produse agricole, materii prime și semifabricate industriale. Până în 1926, exportul agricol

¹² Calcule pe baza datelor din Anuarul Statistic al României, ediția 1939-1940.

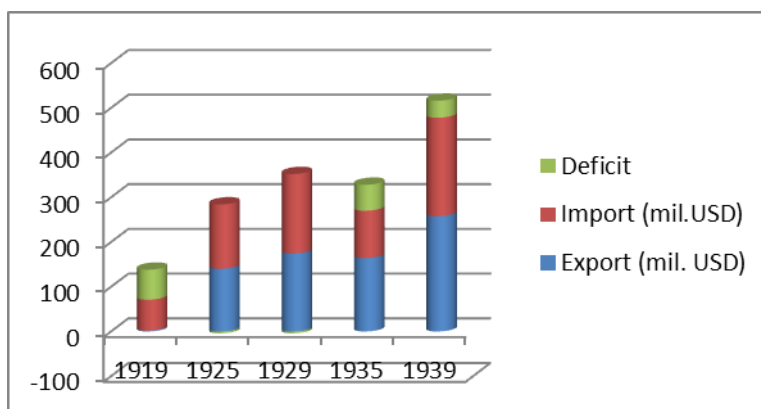
¹³ Calcule pe baza datelor din *Realitățile economice naționale. Comerțul exterior al României 1928-1937*, vol. I, partea a II-a, București, 1939; Anuarul statistic al României, 1939-1940.

¹⁴ *Anuarul Statistic al României, ediția 1939-1940.*

reprezenta 60%, în perioada 1927-1933, mai mult de 50% din export era format din produse industriale semifabricate, pentru ca aceste produse să ocupe 62% din export, în perioada 1934-1940.¹⁵

Tabel 3. Structura exportului în perioada interbelică - ponderea principalelor grupe de produse

Tabel 4. Comerțul României în perioada interbelică

În privința exportului de cereale, perioada interbelică a fost puțin fastă pentru agricultura mondială și europeană îndeosebi, cu fluctuații mari ale prețului, condiții în care România a exportat cantități mai mici de cereale decât în perioada de dinaintea anului 1914, anul 1931, fiind cel mai bun din întreaga perioadă interbelică. O concluzie trebuie trasă aici, și anume când prețurile mondiale au fost mari, România nu a exportat sau a exportat cantități mici, iar când prețurile au fost mici, România a

¹⁵ Anuarele Statistice ale României din perioada 1920-1940.

exportat cantități mult mai mari. Scăderea exporturilor de cereale s-a datorat nu numai reducerii producției dar și proasta calitate a cerealelor.¹⁶

În timp ce cantitățile de petrol exportat, în milioane tone, creșteau (tabelul 5), indicii de preț la această materie primă a scăzut, începând cu anul 1930, ceea ce, pentru România, a însemnat importante pierderi. În perioada 1923-1926, când prețurile la petrol erau ridicate, România nu realiza cantități importante ale producției, care să mărească oferta la export. După pierderile de producție, provocate de distrugerile primului război mondial, redresarea sectorului petrolier a fost lentă din cauza lipsei de capital.

Anii	Cantitate petrol exportată (mil. tone)	Indicele prețului la exportul de petrol (1929=100)	Valoarea exportului de petrol (mld. lei, prețuri 1929)	Valoarea exporturilor (mld. lei, prețuri 1929)	Balanța comercială (mil. lei, prețuri 1929)	Anuitatea datoriei publice (mil. lei, prețuri 1929)
1929	2,85	100	9,590	28,960	-668	6403
1930	3,87	80,5	10,408	28,522	+5477	6851
1931	4,67	40,4	6,901	22,196	+6442	6447
1932	5,17	41,3	7,178	16,721	+4710	6863
1933	5,88	39,8	7,879	14,170	+2428	4540
1934	6,55	32,5	7,213	13,655	+747	2248
1935	6,61	38,5	8,459	16,756	+5908	2959
1936	6,88	38,2	8,960	21,703	+9065	3509

Tabel 6. Valoarea exporturilor de petrol ale României, indicele prețurilor și balanța comercială, în anii 1929-1936¹⁷

Chiar dacă petrolul, începând cu anul 1930, a devenit produsul cu cea mai mare pondere în exporturile României și a reprezentat sursa valutară cea mai importantă, nu se poate afirma că a contribuit semnificativ la re tehnologizarea, chimizarea și industrializarea pe baze moderne a economiei naționale.

În condițiile unei politici comerciale protecționiste, modernizarea României în perioada interbelică, prin dezvoltarea industriilor extractive și mai ales prelucrătoare, a infrastructurilor de transport, în special a celor feroviare, a construcțiilor civile și militare, inclusiv dotarea cu tehnică modernă a armatei etc., la care a contribuit statul,

¹⁶ Dumitru Șandru, *Reforma agrară din 1921 în România*, Editura Academiei RSR, București, 1975, p. 320.

¹⁷ Gheorghe Calcan, *Industria petrolieră din România în perioada interbelică*, Editura Tehnică, București, 1997; Nicolae Georgescu-Roegen, *Legea entropiei și procesul economic*, Editura Politică, București, 1979, p.63; Victor Axenciuc, *Evoluția economică a României. Cercetări statisticoistorice 1859-1947, Vol. III Moneda-Credit-Comerț-Finanțe publice*, Editura Academiei, București, 2000, p. 361, 705.

prin participarea, respectiv co-participarea la întreprinderile nou create și asigurarea de comenzi, precum și a capitalului autohton și străin, a necesitat o serie de mașini, utilaje, echipamente și/sau licențe din import (motoare și echipamente electrice, automobile, locomotive, vagoane, avioane etc.).

Concomitent cu dezvoltarea industriei, inclusiv a unor domenii de vârf la acea perioadă¹⁸, s-a înregistrat o schimbare a structurii importurilor, dinspre produse finite către materii prime și produse semifabricate. Având în vedere prețurile curente în care sunt disponibile date pentru această perioadă¹⁹ menționăm doar că, în perioada 1939-1944 balanța comercială a țării a fost excedentară (cu excepția anului 1943), iar Germania, care în 1939 deținea o pondere de 32% în exporturile României și circa 40% din importuri, în 1944 ajunsese să absoarbă 87,7% din exporturi și să furnizeze 76,7% din importuri.²⁰ Consecințele asimetriei severe a acestui tratat, în defavoarea României, sunt relevate de faptul că, în timp ce prețurile de export către Germania s-au majorat cu 23%, prețurile de import au crescut de peste 5 ori.²¹

Dintre cele 4 etape se observă că doar în perioada 1919 - 1923 balanța comercială a fost deficitară, din cauza condițiilor economice deosebit de grele din primii ani de după război, fiind necesare importuri mari de bunuri pentru refacerea economiei naționale. În celelalte trei etape, balanța comercială a avut sold pozitiv, eficiența schimburilor comerciale fiind în creștere de la o perioadă la alta, după cum indica gradul de acoperire a importurilor cu exporturile.

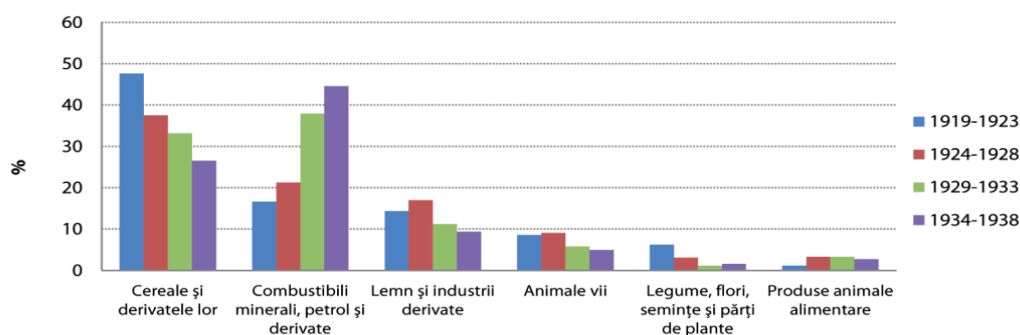
Analizând pe ani, începând din 1922 - balanța comercială este pozitivă, excepție făcând anii 1925 (-0,8 miliarde lei) și 1928 (-4,8 miliarde lei). Cel mai mare sold pozitiv al balanței comerciale a fost înregistrat în anul 1937, de 11,3 miliarde lei, exporturile fiind de 31,6 miliarde lei iar importurile de 20,3 miliarde lei.

¹⁸ Dezvoltarea industriei aeronautice din România, în special după anul 1925, odată cu înființarea IAR Brașov (o treime din capital fiind investit de firmele franceze – Lorraine-Dietrich și Blériot- Spad) s-a produs atât din rațiuni civile, cât și strategico-militare. În perioada 1925-1945, au fost realizate circa 1.000 de aeronave, din care circa 300 de avioane în licență (Franța – MS-25 și 35 și Potez, S.U.A. – Nardi 305 și Fleet 10, Polonia – PZL 11 și PZL 24, Italia – Savoia-Marchetti S 79, Germania – Messerschmitt Me 109 G), precum și cca. 700 de avioane de concepție proprie dintre care 460 avioane IAR-80 și IAR-81, care au fost utilizate de România în al doilea război mondial (Neculai Banea, Traian Tomescu, *Din istoria IAR- Brașov*, în „Buletinul AGIR”, nr. 2/2015, aprilie-iunie, p. 121).

¹⁹ Virgil G. Stoenescu, (coordonator), *Romania: from 1880 to 1947*, în vol. „South-Eastern European Monetary and Economic Statistics from the Nineteenth Century to World War II”, BNR, București, 2004, p. 256.

²⁰ Lampe R. John, Jackson R. Marvin (1982). *Balkan Economic History 1550-1950. From Imperial Borderlands to Developing Nations*, Indiana University Press, Bloomington, 1982, p. 524.

²¹ *Ibidem*, p. 532.

Tabel 7. Structura exportului în perioada interbelică - ponderea principalelor grupe de produse

EXPORT	milioane lei				%			
	1919-1923	1924-1928	1929-1933	1934-1938	1919-1923	1924-1928	1929-1933	1934-1938
Total	50.448,6	160.893,1	110.571,3	105.216,3	100,0	100,0	100,0	100,0
Animale vii	4.338,9	14.680,8	6.462,3	5.221,0	8,6	9,1	5,8	5,0
Produse animale alimentare	607,4	5.370,0	3.718,3	2.868,7	1,2	3,3	3,4	2,7
Lână, păături, lucrări din aceste materii	81,9	625,4	328,6	238,5	0,2	0,4	0,3	0,2
Cereale și derivatele lor	24.056,3	60.370,3	36.698,9	27.944,9	47,7	37,5	33,2	26,6
Legume, flori, semințe și părți de plante	3.168,4	5.023,6	1.313,8	1.690,0	6,3	3,1	1,2	1,6
Fruite și coloniale	495,5	2.342,1	1.092,9	1.619,7	1,0	1,5	1,0	1,5
Zahăr și zaharicale	4,8	328,2	263,7	54,7	0,0	0,2	0,2	0,1
Textile vegetale și industrii derivate	22,9	206,6	67,2	19,0	0,0	0,1	0,1	0,0
Lemn și industrii derivate	7.254,2	27.357,8	12.399,2	9.907,3	14,4	17,0	11,2	9,4
Hârtie și lucrări din hârtie	39,5	199,2	283,7	337,8	0,1	0,1	0,3	0,3
Pământuri, pietre și fabricațiuni dintr/insele	75,0	293,9	182,5	175,3	0,1	0,2	0,2	0,2
Combustibili minerali, petrol și derivate	8.401,7	34.263,2	41.942,6	46.942,4	16,7	21,3	37,9	44,6
Metale, lucrări de metale și alte produse miniere	374,7	586,0	269,8	152,7	0,7	0,4	0,2	0,1
Aparate, mașini, motoare	55,8	232,1	160,3	42,5	0,1	0,1	0,1	0,0
Vehicule și ambarcațiuni	6,5	83,6	41,4	8,1	0,0	0,1	0,0	0,0
Produse chimice și medicamente	378,6	1.399,3	726,2	412,0	0,8	0,9	0,7	0,4

Tabel 8. Exportul de bunuri între 1919-1938 (mii lei)²²
²² Anuarul Statistic al României, ediția 1939-1940, pp. 590-593.

EXPORT Țări de destinație	mii lei												
	1919	1920	1923	1924	1925	1928	1929	1930	1933	1934	1935	1938	
Total	104,4	3447,8	24.594,1	28361,0	29126,8	27029,7	28960	28522	14170,8	13655,7	16756,2	21532,6	
Anglia	0,0	222,4	1173,6	1644,6	2369,3	1582,4	1866,7	3230,5	2181,8	1368,4	1614,6	2386,2	
Austria	5,6	245,4	2568,8	3913,0	3913,0	3493,4	2733,1	2588,5	933,4	1242,7	2108,1		
Belgia și Luxembourg	0,0	289,0	3865,1	1503,7	739,2	570,6	451,6	905,5	698,6	338,0	130,0	604,1	
Bulgaria	13,9	21,8	464,1	710,3	674,5	522,3	670,2	363,2	98,8	91,1	105,6	197,5	
Cehoslovacia	22,2	141,7	1082,2	2630,0	2742,4	1587,7	1789,2	1985,0	679,1	741,2	990,4	2058,6	
Danemarca	0,0	0,0	0,0	0,0	179,9	3,2	2,3	194,5	178,0	89,7	45,1	314,7	
Egipt	0,0	225,8	730,8	907,6	1390,5	1285,3	1498,0	1194,4	758,8	700,0	595,2	843,4	
Elveția	0,6	22,8	216,9	21,6	34,3	43,9	49,4	54,6	91,3	198,0	601,6	540,2	
Franța	10,7	138,1	2613,0	1778,4	1664,7	1301,8	1295,9	1959,0	1752,8	1322,2	688,9	1006,3	
Germania	0,0	40,5	1788,4	1615,4	2461,5	4955,9	8005,2	5363,4	1502,5	2264,0	2801,9	5707,3	
Gibraltar și Malta	0,0	334,5	1387,4	2495,4	2103,1	898,4	1347,5	292,8	108,1	8,4	128,9	159,0	
Grecia	1,8	242,5	1015,4	1623,4	1910,8	934,5	1004,9	696,2	323,0	501,8	675,9	1470,0	
Italia	9,5	684,0	1074,5	1405,8	1206,0	2339,3	2239,6	3674,8	1299,9	1057,3	2260,5	1340,3	
Iugoslavia	4,3	48,2	412,8	434,1	634,6	641,1	503,1	509,6	184,2	151,1	180,5	316,7	
Olanda	0,0	250,5	1138,2	1111,7	1186,7	469,6	324,3	1356,7	1010,3	659,1	286,1	269,8	
Palestina	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	181,7	315,1	408,5	626,5	
Polonia	2,5	105,4	594,6	1002,0	1015,7	1921,1	576,5	452,3	238,5	204,2	163,7	259,8	
Rusia	1,4	1,9	1,5	0,1	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	19,9	
Spania	0,0	58,3	11,3	9,3	36,5	130,2	173,2	236,1	248,1	306,1	283,1	424,3	
SUA	0,0	1,1	28,4	9,3	61,9	39,8	43,8	76,1	29,0	17,2	41,7	283,1	
Suedia	0,0	22,8	38,2	9,4	10,8	0,9	3,4	49,5	15,9	107,4	54,5	127,1	
Turcia	13,0	153,9	535,6	620,1	527,1	477,0	425,6	197,3	98,7	122,1	72,8	209,4	
Ungaria	11,7	50,9	3065,0	4151,2	3447,2	3298,7	3212,4	2127,4	561,6	750,4	1330,8	1106,1	
Alte țări	2,1	146,4	788,3	764,6	817,1	532,6	743,5	1014,8	996,7	1100,2	1187,9	1262,2	

Tabel 9. Exportul de bunuri între 1919-1938 pe țări (mii lei)²³

O analiză aparte o reprezintă anul 1938²⁴, când România o economie marginală, periferică, cu un venit național aflat pe locul 11 între 20 de țări europene, cu o economie orientată spre comerțul intern decât cel extern, raportul comerțului exterior total și venitul național se înscria într-o valoare de 19,5%, din care exportul de 10,5% și importul 9%. Acest rezultat era efectul modernizării economiei prin accentuarea măsurilor protecționiste. După valoarea comerțului exterior, eram pe locul 16 între 22 de țări europene, adică 1, 2% din comerțul exterior a celor 22 de țări luat la un loc.

Datele referitoare la balanța comercială sunt și ele relevante. În 1938 comerțul nostru exterior prezenta un sold pozitiv - pe total – de peste 2,3 mld. lei, rezultat din contul activ de 5,6 mld. și contul pasiv de 3,3 mld. lei. Structura economică cunoscuse schimbări importante față de perioada antebelică. Ponderea industriei în venitul

²³ *Anuarul Statistic al României, ediția 1939-1940*, Imprimeria Națională, București, 1940, pp. 608-611.

²⁴ Gheorghe Dobre, *Relațiile comerciale externe româno-vest-europene (UE) în secolul XX*, Centrul de Informare și Documentare Economică, București, 2003, pp. 16-18.

național a crescut de la 15 % în 1921 la 38% în 1938, în timp ce ponderea agriculturii a scăzut de la 60% în 1921 la 42% în 1938.

Dacă la export ponderea până la 1914 o aveau cerealele cu 60-70%, în perioada interbelică acestea vor atinge doar 25%, urcând în schimb produsele petroliere (cu 40%). Metaforic vorbind, România, din “grânarul Europei” ajunge în anii interbelici la rolul de „găzar al Europei”.

IMPORT		EXPORT	
Produse	%din total	Produse	%din total
Metale și produse din metal	21,6	Petrol și produse petrolifere	43,3
Mașini și instrumente mecanice	19,0	Cereale	24,4
Textile	15,2	Legume și derivate	11,4
Total din import general	55,8	Total din export general	79,1

Tabel 10. Evoluția comerțului exterior și a balanței comerciale²⁵

Anul	Export	Import	Total	Sold (mil. \$)
1919	6	200	206	-194
1920	64	127	191	-63
1921	93	137	230	-44
1922	95	83	178	12
1923	118	94	212	24
1924	140	129	269	11
1925	140	144	284	-4
1926	197	191	288	6
1927	228	203	431	25
1928	165	193	358	-28
1929	179	177	356	2
1930	170	137	307	33
1931	132	94	226	38
1932	100	72	172	28
1933	100	83	183	17
1934	125	121	246	4
1935	164	106	270	58
1936	178	104	282	74
1937	261	168	429	93
1938	157	136	293	21
1939	218	186	404	32

²⁵ *Anuarul Statistic al României, ediția 1939-1940*, Imprimeria Națională, București, 1940, pp. 586-589.

BIBLIOGRAFIE

Anuarele Statistice ale României din perioada 1920-1940.

Axenciuc Victor, *Produsul Intern Brut al României. 1862 – 2000*, Vol. I, Editura Economică, București, 2012.

Axenciuc Victor, *Evoluția economică a României. Cercetări statisticoistorice 1859-1947, Vol. III Moneda-Credit-Comerț-Finanțe publice*, Editura Academiei, București, 2000.

Banca Națională a României, *Viața și opera lui Mitiță Constantinescu*, „Restitutio”, nr. 4, martie, 2004.

Georgescu Vlad, *Istoria românilor de la origini până în prezent*, Editura Humanitas, București, 1995.

Calcan Gheorghe, *Industria petrolieră din România în perioada interbelică*, Editura Tehnică, București, 1997.

Dobre Gheorghe, *Comerțul exterior al României interbelice. Cercetări istorico-economice*, București, 1987

Dobre Gheorghe, *Relațiile comerciale externe româno-vest-europene (UE) în secolul XX*, Centrul de Informare și Documentare Economică, București, 2003

Fota Constantin, *Integrarea României în Uniunea Europeană*, Editura Universitaria, Craiova, 2008,

Lampe R. John, Marvin R. Jackson, *Balkan Economic History 1550-1950. From Imperial Borderlands to Developing Nations*, Indiana University Press, Bloomington, 1982.

Realitățile economice naționale. Comerțul exterior al României 1928-1937, vol. I, partea a II-a, București, 1939;

România. Un secol de istorie. Date statistice, Editura INS, București, 2018.

Stoenescu, Virgil G., (coordonator), *Romania: from 1880 to 1947*, în vol. „South-Eastern European Monetary and Economic Statistics from the Nineteenth Century to World War II”, BNR, București, 2004.

Stoica Cosmin, Marinoiu Ana-Maria, *Politica vamală*, Editura Prouniversitaria, București, 2009.

Șandru Dumitru, *Reforma agrară din 1921 în România*, Editura Academiei RSR, București, 1975.

Georgescu-Roegen Nicolae, *Legea entropiei și procesul economic*, Editura Politică, București, 1979.